

VISLIELĀKĀ DIVDESMITĀ GADSIMTA ŽĒLASTĪBA

Vatikāna Otrajam koncilam — 51

Zbignevs Stankevičs
metropolitan@catholic.lv

Atslēgas vārdi: Baznīca, koncils, evaņģelizācija, atjaunotne, skaidrošana, dialogs, kopība

Vatikāna Otrā koncila teksti un mācība pareizi jāskaidro Latvijas kontekstā līdz ar katolisko Baznīcu. Kardināla Racionera intervija 1985. gadā palīdz izcelt sekojošas atziņas: gala dokumentu lasīšana palīdzētu atklāt koncila patieso garu. Koncils bija pravietsks, jo palīdz risināt pašreizējās problēmas. Baznīcas kustības un grupas, liturģiskā reforma, ticības dilogs dažādos līmeņos pauž tiekšanos pēc svētuma un dziļāku izpratni par Baznīcu kā noslēpumu un kopību. Baznīcas atjaunotne ir vērsta uz evaņģelizāciju un atbilstošām attiecībām ar pasauli. Koncila dokumenti ir saistīti savā starpā un to pastorālā nozīme nav šķirama no doktrinālās nozīmes. Baznīcas locekļiem jāpārdomā sava attieksme pret koncilu, iesaistoties liturģijā, Dieva Vārda novērtēšanā, misijā un tuvībā cilvēkiem ar žēlsirdības darbu veikšanu.

2016. gada 8. decembrī apritēja piecdesmit viens gads, kopš darbu beidza Vatikāna Otrais koncils. Šogad šī koncila dokumenti tiek izdoti latviešu valodā. Tas katoliskajai Baznīcai Latvijā ir ļoti būtiski, jo palīdzēs saprast, kāpēc Vatikāna Otrais koncils tiek uzskatīts par vislielāko 20. gs. žēlastību Baznīcā. 1985. gadā kardināls J. Racioners — nākamais pāvests Benedikts XVI — visus katoļus, kas tādi vēlas palikt mūsu sekularizētajā pasaulē, kur ticības dzīve piedzīvo satricinājumus, aicināja nekādā ziņā “nedoties atpakaļ” un atgriezties “pie Vatikāna Otrā koncila autentiskajiem tekstiem”. Lūk, cik liela nozīme ir tam, ka cilvēkiem, kas lasa latviešu valodā, tagad šie dokumenti kļuvuši pieejami.

Mēs nevaram neuztvert nopietni J. Racionera aicinājumu iepazīties ar Vatikā-

na Otrā koncila dokumentiem, lai pareizi interpretētu šā Koncila mācību Latvijas kontekstā un elpotu līdzīgi ar visu katolisko Baznīcu: “Šodien aizstāvēt īsto Baznīcas Tradīciju nozīmē aizstāvēt Koncilu. Tā ir arī mūsu vaina, ja mēs reizēm (kā “labējiem”, tā arī “kreisajiem”) esam devuši ieganstu domāt, ka Vatikāna Otrais koncils bijis “lūzums”, Tradīcijas atmešana. Ir pieļaujams vienīgi turpinājums, kas neļauj nedz atgriešanos pagātnē, nedz arī bēgšanu nākotnē; ne nostalgiju pēc anahronismiem, ne arī nepamatotu nepacietību. Un mums jāpaliek uzticīgiem Baznīcas šodienai, nevis vakardienai vai rītdienai. Un šī Baznīcas šodienā ir Vatikāna Otrā koncila autentiskie dokumenti. Mums tie ir jāpieņem bez ierunām, jo pretēja nostāja būtu līdzvērtīga šo dokumentu noliegšanai; taču jāpieņem bez

patvaļīgām interpretācijām, jo tās novestu pie dokumentu izkropļošanas.”¹

Vatikāna Otrā koncila dokumentu izdevums latviešu valodā priesteriem, katehētiem, visiem, kas vēlas labāk iepazīt Baznīcas mācību, sniegs iespēju tos lasīt latviešu valodā un attiecīgi Baznīcas dzīvē īstenot Vatikāna Otrā koncila vadlīnijas. Tādējādi tas kļūst par svarīgu faktoru, lai Latvijā veicinātu garīgo atmodu. Protams, daļai ticīgo šie dokumenti bija pieejami citās valodās, bet vairumam kristiešu tie bija nezināmi, un viņi pirmo priekšstatu par tiem guva līdz ar “Katoliskās Baznīcas katehisma” izdevumu latviešu valodā 2000. gadā un “Katoliskās Baznīcas katehisma” kompendiju, kas latviski iznāca 2016. gadā.

Ir tik svarīgi, lai arī kristieši Latvijā atsauktos uz kardināla J. Racingeru — vēlākā pāvesta Benedikta XVI aicinājumu pieņemt Vatikāna Otrā koncila dāvanu ar nolūku to pareizi īstenot: “Ir jāatmet tāda nereāla doma, ka varētu turpināt ceļu tā, it kā Vatikāna Otrā koncila nekad nebūtu bijis. (...) Taisnība — reformas prasa laiku, pacietību un gatavību riskēt, taču nedrīkst teikt: “Neveiksīm tās, jo tās ir bīstamas.” Gluži otrādi, es domāju, ka īstais Vatikāna Otrā koncila laiks vēl nav pienācis un ka vēl nav sākusies tā īstā pieņemšana; (...). Dokumentu burta lasīšana mums sniegs iespēju atklāt to patieso garu. Kad šie nozīmīgie dokumenti tiks atklāti savā patiesumā, tie mums palīdzēs saprast notikušo un rīkoties ar jaunu spēku.”²

Nedrīkst aizmirst, ka ikviens koncils vispirms ir “augšas” reforma, kurai pēc tam jāpāriet uz pamatiem. Tas nozīmē — lai koncils nestu augļus, pēc tā jāseko svētuma vilnim. Kā teicis Jānis Pāvils II: “Mūsdienu Baznīcai nav vajadzīgi nekādi jauni reformatori. Baznīcai ir vajadzīgi jauni svētie.”³

Kopā ar J. Racingeru jāatzīst, ka šodien mēs atklājam Koncila “pravietisko” funkciju. Likās, ka daži Vatikāna Otrā koncila teksti to pasludināšanas brīdī tiešām bija aizsteigušies priekšā savam laikam. “Turpmākajā

laika posmā notika kultūras revolūcijas un sociālie satricinājumi, kurus Koncila tēvi nebūt nevarēja paredzēt, bet kas liecināja par to, ka viņu toreiz pāragrās atbildes bija tieši tās, kas kļuva vajadzīgas nākotnē. Tā nu kļūst redzams, ka atgriešanās pie dokumentiem ir īpaši aktuāla, — tie mums sniedz īstos instrumentus, kas nepieciešami, lai ķertos pie mūsdienu problēmu risināšanas. Mēs esam aicināti atjaunot Baznīcu nevis par spīti, bet gan pateicoties īstajam Koncilam.”⁴

Bet, lasot šos tekstus, nepieciešams pārreiz skatpunkts. “Uzskatīt, ka Baznīcas vēsture sākas tikai ar Vatikāna Otro koncilu kā ar sava veida nulles punktu, — tas būtu pretrunā Koncila garam. Nav nekādas “pirmskoncila” vai “pēckoncila” Baznīcas — ir tikai viena vienīgā Baznīca, kas dodas pretī Kungam, pastāvīgi padziļinādama un arvien labāk saprazdama ticības mantojumu, ko Viņš pats tai ir uzticējis. Šajā vēsturē nav lēcienu, nav lūzumu un nav citu risinājumu kā vien nepārtrauktība. Vatikāna Otrais koncils nekādā ziņā negribēja ticību “mainīt”, bet gan precīzi izteikt. Dialogs ar pasauli ir iespējams, tikai pamatojoties uz skaidri formulētu identitāti; var “atvērties” un vajag “atvērties”, taču tikai tad, ja tev pašam ir kaut kas sakāms un ja pats pazīsti savu identitāti. Skaidri formulēta identitāte ir nosacījums tam, lai šāda atvērtība būtu iespējama.”⁵

Runājot par vienu no daudzajiem pozitīvajiem Koncila devuma aspektiem pasaulē un arī šeit, Latvijā, jānorāda, ka tas, kas rada cerību vispārējā Baznīcā — arī Baznīcas krīzes laikā Rietumu pasaulē —, ir jauno kustību rašanās. Šīs kustības neviens nebija ne plānojis, ne saucis. Tās rada ticībai raksturīgā vitalitāte. Tajās iezīmējas — gan ļoti klusu — kaut kas līdzīgs Vasarsvētkiem Baznīcā. Bez šaubām, visas šīs kustības ir saistītas ar vairākām problēmām, tajās vairāk vai mazāk slēpjas arī briesmas, taču tā tas ir ar visu dzīvo. Viena no problēmām, kas saistīta ar šīm kustībām, ir: kā iekļaut jaunās kustības Baznīcas vispārējā pastorālajā darbībā.

LZA LOCEKĻU KORESPONDENCE

Tagad arvien biežāk var sastapt grupas, kurās apvienojušies jauni cilvēki, kas visā nopietnībā ir pieņēmuši Baznīcas ticību, vēlas to visā pilnībā īstenot dzīvē un kas apveltīti ar lielu misionāro dedzību. Intensīvā ticības dzīve nebūt nemudina viņus bēgt sentimentālismā, noslēgties savā pasaulē, bet gan iekļauties pilnīgā, integrālā katolicismā. Viņu paustais prieks par ticību ir kaut kas lipīgs. Šajās grupās dzimst patiesi aicinājumi uz priesteru kalpojumu, klostera dzīvi un arī ģimenes dzīvi.⁶

Jānorāda, ka liturģiskā atjaunotne ir pats redzamākais Koncila darba rezultāts. Kaut arī šajā jomā radās sava veida grūtības, tomēr vairums ticīgo to uztvēra ar prieku, un tā nesusi daudz labu augļu. Par to liecina tas, ka ticīgie daudz aktīvāk pieņem sakramentus un labāk saprot liturģiskos tekstus. Taču jānorāda, ka šajā tik svarīgajā kristīgās dzīves jomā liturģiskās reformas gars ne vienmēr ticis pareizi interpretēts, kā par to liecina liturģisko priekšrakstu patvaļīgs skaidrojums dažviet pasaulē vai arī liturģisko darbību sakrālās dimensijas ignorēšana. Īpaši tas attiecas uz Euharistiju, kuru bieži vien pārvērs par “brālīgu maltīti”.⁷

Turklāt jāuzsver, ka Vatikāna Otrais koncils ir pozitīvi padziļinājis skatījumu uz Baznīcu. Baznīca nav tikai institūcija ar hierarhisku struktūru. Baznīca ir arī komūnija jeb kopība (*communio*). Tas nozīmē, ka Baznīcā var pastāvēt vienotība daudzveidībā. Tāpat *communio* rezultāts visos Baznīcas līmeņos ir līdzdalība un līdzatbildība.⁸ Kopš Vatikāna Otrā koncila veiksmīgi attīstās sadarbība starp lajiem un garīdzniekiem. Viens no Koncila vērtīgākajiem augļiem ir sevis uzpurēšanas gars, kas daudzus no lajiem iedvesmojis kalpot Baznīcai. Tā ir jauna pieredze, kas aplicina — mēs esam viena Baznīca.⁹

Koncils Baznīcai palīdzēja kļūt atvērtai pret tiem, kas tai nav piederīgi; tas parādīja ceļu, kas ved uz ticības dialogu ar citu konfesiju kristiešiem, ar tiem, kas piederīgi citām reliģijām, un ar neticīgo pasauli. Mums jābūt

par visu cilvēku, cilšu un kultūru brālības zīmi. Ja ir vienotība — Baznīca kļūst par zīmi. Bet tam nepieciešams dialogs. Pirms Koncila daudzi cilvēki izvairījās no dialoga, baidoties par ticības tīrību, un izvēlējās aizstāvēšanās stilu. Koncils māca pavisam ko citu.

Dialogs ir tuvākmiestības zīme, tas tiek sākts otra cilvēka labā. Dialogs — tas ir kaut kas pavisam cits nekā vienaldzība. Vienaldzība ir kļūdaina. Dekrētā par ekumenismu nosodīts viltus *irenisms* (no gr. *eirēnē* — miers), kura būtību varētu izteikt šādi — es mīļā miera labad ne ar vienu nesākšu nopietnu dialogu, neatklāšu savus patiesos uzskatus, lai saglabātu labas attiecības, tādējādi noklusējot savu patiesības izpratni un glabājot sveci zem pūra. Protams, te nav runa par to, ka mums vienmēr viss un visiem būtu jāsaka, bet gan par to, ka mums tomēr ir pienākums saprātīgā veidā patiesību nodot tālāk, tas ir, kļūt līdzdalīgiem Baznīcai uzticētajā evaņģelizācijas misijā. Te ir runa par patiesību un mīlestību. Patiesībā nevar dalīties citādi kā vien ar pašas patiesības spēku. Sludinot patiesību, es dodu iespēju patiesībai pašai sevi aizstāvēt. Bet es to nevaru uzspiest administratīvi. Dialogs ir kā eksāmens, kurā jāprot atklāt mīlestību pret cilvēku.

Jāatgādina, ka atvērtība prasa dziļāku izpratni par Baznīcu, par to, kas mēs, kristieši, esam. Vatikāna Otrā koncila mācība uzsver, ka Baznīca ir noslēpums, Kristus noslēpums, un ka visu savu spēku tā smeļ no saiknes ar Kristu. Baznīca ir Sakraments, tātad cilvēka kopības ar Dievu zīme un instruments. Kardināls Racingers pasaules bīskapu ārkārtas sinodē, kas notika 1985. gadā un bija veltīta divdesmitajai gadadienai kopš Vatikāna Otrā koncila noslēguma, sacīja, ka mums sev jāatgādina tā būtiskā patiesība, ka Baznīca vispirms ir Dieva dāvana. Tas nozīmē, ka mēs Baznīcu, tas ir, tās pamatstruktūru — sakramentus, ganītājus un uzdevumus —, esam saņēmuši no Dieva. Bet tas, ko esam saņēmuši, ir neizmērojami lielāks par to, ko darām. Tādējādi Baznīcas celšana ir ne tik daudz

struktūru reforma, cik vispārējā aicinājuma uz svētumu īstenošana. Sinodes tēvu norāde uz noslēpumu un svētumu atklāj ceļu, kā īstenot dzīvē Vatikāna Otrā koncila mācību.¹⁰

Konstitūcijas par Baznīcu (*Lumen gentium*) pirmā nodaļa pamatoti saucas "Baznīcas noslēpums". Bez šīs noslēpuma dimensijas Baznīca cilvēkiem būtu nenozīmīga, tā zaudētu savu identitāti un sāktu līdzināties citām sabiedriskajām institūcijām. Tā nesacītu neko īpašu, tā nebūtu nekas īpašs. Mēs apzināties, ka Baznīca kristiešu sirdī var atjaunoties tikai tad, ja arvien dziļāk iesakņojas šī garīgā noslēpuma dimensijā. Tās pirmais raksturīgais elements ir vispārējais aicinājums uz svētumu. Šis aicinājums ir domāts visiem. Ir ļoti svarīgi tieši tā saprast Baznīcas dziļo realitāti un tādējādi izvairīties no nepareizām socioloģiskām un politiskām interpretācijām attiecībā uz tās būtību.¹¹ Jo, kā teicis Koncils, cilvēks sev ir neatklāts noslēpums, un izsmelošu un neapstrīdamu atbildi uz jautājumiem, kas to skar, sniegs tikai Dievs (*sal. GS, 21*). Cilvēka (ikviena cilvēka!) cieņas pamats ir viņa līdzība Dievam, tāpēc arī cieņa pret Dievu ir pamats cieņai pret otru cilvēku un visu radību. Bez šīs teocentriskās dimensijas cilvēka tiesību aizstāvēšana un atbalstīšana, kas mūsdienās Baznīcai ir tik svarīgi, ne tikai pārvēršas horizontālismā, bet arī zaudē pamatu un kļūst par lielu fikciju.¹²

Baznīcas noslēpums slēpjas aiz sakramentālajām zīmēm. Sakramenti paliek kā objektīvais ceļš uz svētumu. Tie ir žēlastības zīmes. Tie pārdabiski vieno ar Kristu. Turklāt mums nepieciešama lūgšana, noslēpuma meditācija apziņā un ieklausīšanās Dieva Vārdā. Tomēr patiesa kristietība nav tikai noslēpuma apcere. Nedrīkst aizmirst par nepieciešamību apzināti rēķināties ar Dieva gribu. nopietni iedziļinoties Evaņģēlijā, mēs nonākam līdz vienkāršai realitātei: patiesa kristietība vispirms ir kopība (jeb vienotība, savstarpējā saikne, līdzdalība) vertikālā un horizontālā aspektā, liecība un kalpošana (*koinonia, diakonia, martyria*). Tā arī ir cilvēka atbilde uz

Dieva Atklāsmi. Tā tad ceļš uz mērķi rodams nevis līdzās mūsu veiktajai kalpošanai, pat ne līdzās mūsu tuvākajiem, kuru rīcībā esam, bet gan šajā kalpošanā.¹³

Patiesībā Koncils tika sasaukts, lai domātu par Baznīcas atjaunotni saistībā ar evaņģelizāciju, kas nepieciešama pasaulei, kura tik ļoti mainījusies. "Šodien mēs jutām vajadzību dziļāk izpētīt Vatikāna Otrā koncila patieso nozīmi, lai mēs varētu reaģēt uz jaunajiem pasaules izaicinājumiem un tiem izaicinājumiem, kurus pasaulei piedāvā Kristus."¹⁴ Gatavojoties Vatikāna Otrajam koncilam, pāvests Jānis XXIII teica, ka tā devīze ir *aggiornamento* jeb "atjaunotne", kas nozīmē apustuliskā darba pielāgošanu mūsdienu vajadzībām. Līdz ar Koncilu šī devīze kļuva populāra, taču pēckoncila laiks parādījis, ka tā jāuztver pareizi. Bīskapi ārkārtas sinodē mūs brīdina, ka *aggiornamento* nav jāsaprot kā piemērošanās, kas veicina sekularizāciju un cilvēku orientē tikai uz pasaulīgām vērtībām. Sinode aicina pievērsties integrālai cilvēka koncepcijai, kas, nenoniecinojot materiālās vērtības un apliecinot viņa garīgās vērtības, cilvēku orientētu uz to, ka viņa galamērķis ir pārdabiskā pestīšana un ka tā ir reāli sasniedzama. Tādējādi cilvēka priekšā paveras dziļas kopības ar Dievu perspektīva. *Aggiornamento* patieso un viltus nozīmi var noteikt, tikai raugoties no Kristus pashālā noslēpuma skatpunkta, kur krusts ir vienots ar augšāmcelšanās prieku. Jāatsakās no pārāk vieglas pielāgošanās pasaules vērtībām, kas noved pie sekularizācijas Baznīcā. Taču nav pieļaujama arī ticīgo kopienas noslēgšanās sevī — tai jāapliecina misionārā atvērtība uz integrāli izprastu pasaules pestīšanu.¹⁵ Tāpat jāuzsver, ka plaši sastopamais jēdziens *inkulturācija* atšķiras no tikai ārējas pielāgošanās, jo tā nozīmē patiesu kultūras vērtību pārveidi, integrējot tās kristietībā, un kristietības iesakņošanu dažādās kultūrās. Pāvests Pāvils VI teicis, ka atsvešinātība starp Evaņģēliju un kultūru ir mūsdienu drāma, kas bijusi sastopama arī citos laikmetos.¹⁶

Ir vērts ņemt vērā 1985. gada ārkārtas sinodes ieteikumus attiecībā uz Koncila mācību. Nepieciešama nopietna Koncila tekstu eksegēze.¹⁷ Konkrētāk — jāspēr četri secīgi soļi: no jauna plašāk un dziļāk jāiepazīst Koncils; iekšēji tas jāpieņem; ar mīlestību pret to jāattiecas; jāisteno dzīvē tā mācība. Tikai Koncila iekšēja pieņemšana un tā mācības iemiesošana dzīvē Koncila dokumentus var darīt dzīvus un dzīvību nesošus. Jo tikai Koncila mācībā rodami mūsdienu pasaules un Baznīcas problēmu atrisināšanas priekšnoteikumi.¹⁸

Ja runa ir par Koncila teoloģisko interpretāciju, tad pirmām kārtām jāņem vērā visi dokumenti, turklāt to savstarpējā saistībā, lai tādējādi būtu iespējams sniegt Koncila izteikumu sīku skaidrojumu, jo tie nereti ir ļoti sarežģīti. Īpaša vērība jāveltī četrām nozīmīgajām Koncila konstitūcijām, kuras palīdz saprast pārējos dekrētus un deklarācijas. Nedrīkst nodalīt dokumentu pastorālo iezīmi no to doktrinālās nozīmes, tāpat kā nav pieļaujams šķirt Koncila garu no burta. Turklāt Koncils jāuztver saistībā ar Baznīcas Tradīciju. Koncilā mēs smelsimies gaismu, kas nepieciešama gan mūsdienu Baznīcai, gan cilvēkiem. Visos koncilos ir viena un tā pati Baznīca.¹⁹

Noslēgumā sinodes tēvi no sirds pateicās Dievam Tēvam par vislielāko šī gadsimta žēlastību: par Vatikāna Otro koncilu.²⁰ Vēstījumā Dieva tautai vienprātīgi tika uzsvērts: "Pieņemot Koncilu pilnīgi, mēs tajā rodam avotu, ko mūsdienu un rītdienas Baznīcai ir devis Svētais Gars... Mēs nešaubīgi ticam un skaidri redzam, ka šodien Baznīca Koncilā rod gaismu un spēkus, ko Kristus ir apsolījis saviem sekotājiem katrā vēstures posmā."²¹

Iedziļinoties jautājumā par grūtībām, kādas pēdējo gadu desmitu laikā piedzīvo Baznīca, ir skaidri redzams, ka vainot tajās Vatikāna Otro koncilu ir vairāk nekā pārsteidzīgi. Šāda nostāja liecinātu par to, ka mēs vai nu neuztveram Koncila domu, vai arī uztveram to ļoti virspusēji un fragmentāri. Izanalizējot

Vatikāna Otrā koncila darbu, ar pārliecību varam secināt: Vatikāna Otrais koncils tūkstošgades mijā ir jauna cerības zīme Baznīcai. Pievienojoties pāvesta Jāņa Pāvila II teiktajam, tam, ko 1975. gadā teica kardināls Racingers, un 1985. gadā notikušās bīskapu sinodes paustajai pārliecībai, vēlreiz vēlos kopā ar viņiem apliecināt: Vatikāna Otrais koncils ir vislielākā žēlastība, kuru Dievs Baznīcai devis 20. gadsimtā. Citiem vārdiem sakot, tas ir bijis Dieva aicinājums Baznīcai sagatavoties ieešanai 21. gadsimtā. Arī Latvijai Koncils ir liela žēlastība, kas pēc Padomju Savienības sabrukuma daudziem Baznīcā palīdzēja ar degsmi kalpot garīgajai atdzimšanai un nākotnē Latvijā būs jaunās evaņģelizācijas pamatā, lai Evaņģēlija prieks pārveidotu katolisko Baznīcu pēc Dieva gribas, to tuvinātu citām kristīgajām konfesijām un rādītu ceļu visiem patiesības meklētājiem.

Jāatzīst, ka laikā, kad notika Vatikāna Otrais koncils, Baznīca piedzīvoja nopietnu krīzi. Šodien ticība daudzviet piedzīvo dziļus pārbaudījumus. Arī Latvijas sabiedrību skar sekularizācija, patēriņa mentalitāte un relativisms, ietekmējot mūsu pašu ticīgo tautu, kura ne vienmēr atbildīgi izmanto Dieva dāvāto brīvību. Te svarīgi atcerēties, ko par Koncilu teicis pāvests Francisks, — viņš atsaucās uz Svētā pāvesta Jāņa XXIII sacīto un aicināja izvairīties no neauglīga pesimisma, raugoties uz situāciju mūsdienu pasaulē, īpaši ticības jomā. "Šodien, kad apritējuši piecdesmit gadi kopš Vatikāna Otrā koncila, mums sāp šī laikmeta posts un mēs esam tālu no naiva optimisma, tomēr reālists nedrīkst izpausties kā mazāka uzticēšanās Garam un mazāka nesavtība. Šajā sakarībā varam vēlreiz ieklausīties vārdos, kurus pāvests Jānis XXIII sacīja tajā neaizmirstamajā 1962. gada 11. oktobra dienā: "Dienmēl mums nākas klausīties tādu cilvēku runās, kuri ir reliģiskas dedzības pilni, taču viņu spriedumos par faktiem trūkst objektivitātes un apdomīga izvērtējuma. Situācijā, kādā atrodas mūsdienu sabiedrība, viņi nespēj saskatīt neko citu kā tikai sabrukumu

un nelaimes (...) mūsu pienākums ir kategoriski nepieņemt šiem katastrofas praviešiem, kuri vienmēr sludina visļaunāko, it kā tuvos pasaules gals. Mūsdienās, kad cilvēce, šķiet, nonāk pie jaunas lietu kārtības, drīzāk jācenšas saskatīt Dieva apredzības noslēpumus mainos plānos, kas pakāpeniski īstenojas cilvēku veiktajā, bieži pārsniedzot cerēto, un kas Baznīcas labā gudri izmanto visu, arī cilvēciskās neveiksmes.”” (EG 84)

Ir vērts uzdot būtiskus jautājumus attiecībā uz Vatikāna Otro koncilu, lai varētu turpināt kardināla Vaivoda 1965. gadā sāktu Vatikāna Otrā koncila ceļu Latvijā. Kā mēs, būdami Baznīcas locekļi, esam atbildējuši uz šo Dieva aicinājumu Latvijas kontekstā? Vai liturģijas svinēšana tautas valodā un Dieva Vārda svarīguma apzināšanās mums palīdz īstenot aicinājumu dzīvot svētumā un kopā ar visiem draudzes locekļiem veidot Baznīcu, vai esam aktualizējuši savu misionāro uzdevumu daudzveidīgā sabiedrībā kopā ar citiem kristiešiem un arī ar meklējošiem cilvēkiem? Vai, veicot žēlsirdības darbus gan garīgajā, gan materiālajā jomā, esam kļuvuši tuvāki cilvēkiem, kas piedzīvo grūtības? Vai savā dzīvē, Baznīcā un Latvijas sabiedrībā esam īstenojuši “Evaņģēlija prieku”, kā par to runājis pāvests Francisks, savā apustuliskajā pamudinājumā *Evangelii gaudium*, raksturojot mūsu ticību?

Par autoru

Zbignevs Stankevičs ir Romas Katoļu Baznīcas Rīgas arhibīskaps metropolīts. Rīgas arhibīskapa metropolīta amatam viņu 2010. gada 19. jūnijā ordinēja pāvests Benedikts XVI.

About the author

Zbignevs Stankevičs is a Latvian Roman Catholic Archbishop. He was appointed metropolitan archbishop of Riga on 19 June 2010 by Pope Benedict XVI.

Avoti

- ¹ *Raport o stanie wiary. Z Ks. Kardynałem Josephem Ratzingerem rozmawia Vittorio Messori, “Michalineum”, Warszawa-Struga, 1986, 25.–26. lpp.*
- ² Turpat, 33. lpp.
- ³ Turpat, 35. lpp.
- ⁴ Turpat, 28.–29. lpp.
- ⁵ Turpat, 29.–30. lpp.
- ⁶ Sal. turpat, 36. lpp.
- ⁷ *Dwudziestolecie Soboru Watykańskiego II*, Wydawnictwo Wrocławskiej księgarni archidiecezjalnej, Wrocław, 1986, sal. 92. lpp.
- ⁸ Turpat, 25. un 76.–77. lpp.
- ⁹ Turpat, 28. lpp.
- ¹⁰ Turpat, sal. 66., 72. lpp.
- ¹¹ Turpat, 39.–40., 68. lpp.
- ¹² Turpat, 68. lpp.
- ¹³ Sal. Bolesław Kominek. *Kościół po Soborze*, “Editions du dialogue”, Paris, 1969, 44.–45., 49., 52. lpp.
- ¹⁴ *Dwudziestolecie Soboru*, 43. lpp.
- ¹⁵ Sal. turpat, 32.–33., 77., 79. lpp.
- ¹⁶ Sal. turpat, 34. lpp.
- ¹⁷ Sal. turpat, 79. lpp.
- ¹⁸ Turpat, 88. lpp.
- ¹⁹ Sal. turpat, 11.–12. lpp.
- ²⁰ Sal. turpat, 36.–37. lpp.
- ²¹ Turpat, 39. lpp.

VATICAN II AS THE GREATEST GRACE OF THE 20TH CENTURY

Zbignevs Stankevičs

metropolitan@catholic.lv

Summary

Keywords: *Church, Council, evangelization, renewal, interpretation, dialogue, communion*

The texts and teachings of the Second Vatican Council should be interpreted correctly in the Latvian context in tune with the Catholic Church. Cardinal Ratzinger in his 1985 interview helps to bring up the following points: reading the final documents would help to discover the Council's authentic spirit. The Council was prophetic as it helps to solve our current problems. The Church movements and groups, liturgical reform, multilevel dialogue of faith express sanctity efforts and deeper understanding of the Church as mystery and communion. Church renewal is geared towards evangelization and proper relationship to the world. The Council documents are interrelated and its pastoral meaning should be united to its doctrinal sense. The Church members should examine their attitudes towards the Council, by engaging in liturgy, appraisal of the Word of God, mission and closeness to people through works of mercy.